

Vlasty cestou

KDYBYCH SE ASPOŇ
MOHLA POHNOUT A OMRÁČIT TU
ORANŽOVOU STVŮRU... **SNAD**
BYCH DOKÁZALA OBRÁTIT LOĎ
ZPÁTKY K **ZEMI**...

2'10

DANA BÉROVÁ
KÁJA SAUDEK
KAREL KLUSÁK
SYRIE

S námi nezůstanete nikdy sami

Ať Vás v životě potká jakákoli nehoda, díky našim kvalitním asistenčním službám a rychlé likvidaci v ní nikdy nezůstanete bez pomoci. Pojistnou událost můžete navíc hlásit, doplňovat a sledovat online kdykoli a odkudkoli. S Allianz se nemusíte bát vydat vlastní cestou, ať už výjimečně pivo Bernard vaříte, rozvážíte nebo jen pijete...

Více informací na www.allianz.cz nebo na lince 800 170 000

Allianz – stojíme při Vás

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Každá rodina by měla mít spočítané výdaje, které musí v průběhu jednoho roku pravidelně vydávat – nájem, energie, jídlo, oblečení, vzdělání dětí, dovolená... A rezervu na mimořádné výdaje. Na druhé straně odhadnout, kolik za tu dobu rodina vydělá. A samozřejmě počítat i s určitou mírou rizika, že se nemusí dařit tak jako dosud. Že v nejhorším případě člověk může přijít o práci. Obě položky je třeba porovnat a případně zredukovat výdaje, aby se vytvořila rozumná rezerva na horší časy. To je podle mě přirozené chování zdravé rodiny. Rozhodně si ale nemůže dlouhodobě půjčovat peníze na běžný chod domácnosti s tím, že to pak děti nebo jejich děti zaplatí. Pokud to někdo udělá, nese za to odpovědnost a musí to řešit.

U státu, u politiků je to jinak. Když nadělají dluhy, odpovědnost nenesou a místo, aby je řešili, starají se hlavně o to, na koho je hodit, aby dostali hlasy ve volbách a tím získali nebo si udrželi moc. Prostě z cizího krev neteče. To platí především pro levici, která zadlužovala stát v době ekonomického růstu, ale nikoliv perspektivními investicemi, např. do vzdělání, ale pouhým zvyšováním spotřeby. V minulých letech jsme dosáhli nejvyšší životní úrovně v historii. Stačilo neutrácet 100%, ale o pár procent méně a vytvořit rezervu, která by pomohla vyrovnat se s krizí, a ani bychom to nepocítili. Nikdo nepozná, jestli posvačil deset deka šunky nebo jen devět a půl. To naše populistické politiky nezajímá. Zneužívají demokratický systém a trvale zadlužují stát. Lidově řečeno, prozíráme miliardy a neúnosně tím zatěžujeme budoucí generace. Reálně tak hrozí, že brzy nebudeme mít ani na těch devět a půl deka šunky a budeme se muset spokojit jen s několika průsvitnými plátky.

Držte se!

vlastní cestou 2/10

duben – květen – červen

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
Tiskárna David, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s. /// www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

reprodukce na obálce > Kája Saudek – Muriel a oranžová smrt

obsah

04_	Se vším se dá něco dělat rozhovor s Danou Běrovou	33_	Sýrie v kostce reportáž
09_	Bernard Fest 2010 pozdávka	38_	Kamenice nad Lipou Vysočina a okolí
10_	Europivo z pivovaru		
12_	Lahůdka ze světa komiksu		
15_	Muži povídka Edgara Dutky		
20_	Siena fotoreportáž		
26_	Novinky z pivovaru		
28_	Sleduju cvrkot ve firmě rozhovor s Karlem Klusákem		
31_	Na horách fejton Jaroslava Rudiše		

Se vším se dá něco dělat

► říká Dana Bérová

Vlastně jsem nikdy nedělala nic jenom pro obživu, žádnou práci, která by mě nebavila.

Máte docela impozantní CV, jak se člověk dopracuje k tak pozoruhodnému životopisu?

Myslím, že je to hodně o štěstí. Měla jsem velké štěstí, že jsem sice studovala v komunismu, ale do profesního života se vrhla až po roce 1989. Najednou se před námi otevřely neuvěřitelné možnosti. A výchovou rodičů mi bylo dáno, že člověk se má rozhodovat pro to, co ho baví a těší, a že nemá být opatrný. Právě takhle kombinace řadu věcí způsobila.

Co z toho, co jste dosud dělala, bylo nejzajímavější? V čem jste se cítila nejlíp?

Ono vždycky záleží i na tom, v jakém věku člověk nějakou práci dělá. Mě třeba hrozně bavilo pracovat v České televizi po roce 1990, ale to šlo dělat v době, kdy mi bylo okolo

le někoho jmenovat. Takže jsem nemusela procházet martyriem stranických primárek, diskusí a podobných věcí.

Obligátní otázka – dovedete si představit, že byste se do politiky vrátila?

Mě politika vždycky zajímala. Od devadesátých let jsem se pohybovala mezi lidmi, kteří se jí zabývali. Takže mě štvě, že politika ani po dvaceti letech není seriózní řemeslo jako leckde jinde. Z tohoto pohledu by mě opravdu zajímala. Navíc vím, jak by se některé věci měly dělat. Na druhé straně moc dobře vím, že cena, kterou za to člověk zaplatí, je strašně vysoká a že jde o nevděčné povolání, v němž neexistuje žádné pozitivní ocenění. Ale neměli bychom rezignovat.

Co si myslíte o argumentech, že by se v politice mělo pohybovat víc žen, protože by ji zkultivovaly?

Určitě na tom něco je. Na druhou stranu je tam přesně tolik žen, kolik se rozhodne do toho pustit. A obětovat spoustu času, který politika vyžaduje. Práce třeba na ministerstvu je prací na sedm dní v týdnu, od rána do večera... Která žena si to může dovolit?

Ono jde ještě o jednu věc. Do ministerského křesla jste se dostala bez těch nutných stranických tanečků...

Ale ono je to do jisté míry stejné jako ve firmě, vždycky si to místo musíte nějakým způsobem prošlapat. Problém české politiky spočívá v tom, že když se v ní objeví někdo opravdu schopný, mechanismy na zadušení pokusů o změnu jsou velmi aktivní.

Zmínila jste televizi. Myslíte, že existuje nějaká cesta, jak změnit tristní a zabetonovaný stav té veřejnoprávní?

Pořád věřím, že se vším se dá něco dělat. Problém veřejnoprávní televize spočívá v tom, že nikdo nikdy nedokázal říct, co to vlastně je. Vždycky šlo o jakýsi podivný hybrid, svou veřejnoprávností se Česká televize oháněla vždycky, když šlo o koncesionářské poplatky, ale zároveň řešila takové věci, jako je sledovanost. Nikdo nedokázal stanovit tu čistou linku. Myslím, že velký problém je, že v televizi téměř nikdo nevydrží do dospělého věku. Moderátoři švýcarské nebo

rakouské televize nejsou mladší padesáti let. Pětadvacetiletý moderátor přece nemůže být nositelem seriózních zpráv. My jsme byly takové děti – agitátoři, ale děti jsou tam pořád. Nevím, kam se poděli ti dospělí.

V mediální branži u nás je člověk v padesáti, dokonce v pětáctýřiceti mrtvý muž... Chybí tu postupné budování kariéry a od počátku devadesátých let se nic nezměnilo.

Tenkrát jsem to ještě dovedla pochopit. Převládal názor, že mladá generace nebude zatížená minulostí. Ale když za mnou přijde dělat ekonomický rozhovor někdo, kdo sotva dostudoval a burzu viděl nejdříve jedním okem...

Pojďme ještě k politice. Myslíte si, že má budoucnost systém, kde politiky volí i lidé, kteří o ekonomice nemají ponětí a zajímá je jen zítřek a vlastní peněženka? De facto ani nemusejí umět číst.

Bohužel nikdo žádný lepší systém nevymyslel. Hlavní problém dnešní demokracie spočívá v tom, že obecně je kvalita života v Evropě tak vysoká, že se neřeší žádný opravdu velký problém. V krizových situacích, třeba za války, demokracie fungovala docela dobře. Voliči dokázali zvolit někoho, kdo byl schopný podstoupit určité riziko. Když se teď podíváte na Evropu, tak v zásadě nikdo nemá žádný problém, a tudíž ani odpovědní lidé s vizí se nehrnou do politických funkcí. Tím pádem volič volí toho, kdo je na kandidátce, ale ten se bohužel nechová odpovědně. Dnešní politická garnitura řeší jen průzkumy veřejného mínění a preference.

Nemáte někdy pocit při pohledu na naše politiky, že nás nejspíš nečeká moc dobrá budoucnost?

Moje hlavní obava pramení ze dvou věcí. Za prvé z toho, že politika je totálně zprofanovaná profese, a za druhé, že míra nešvarů jako třeba korupce je taková, že jsme si ji před dvaceti lety vůbec nedovedli představit. V zásadě v žádném státě či samosprávou vyhlášeném výběrovém řízení nikdo nepřemýšlí o variantě, že by šlo uspět korektně. A to mi připadá naprosto šílené. Jsou země, kde funguje přesvědčení, že některé věci se prostě nedělají. U nás bohužel ne.

Větší problém než korupci vidím v přijímaných zákonech, v populismu. Před půl rokem jsem rozčilil Karla Schwarzenberga výrokem, že není úplně nejdůležitější, jak moc a kteří politici kradou, ale jaké zákony prosazují. Rozčilím tím i vás?

Myslím si, že když se připustí, že korupce je běžná součást profese, tak politik už nikdy není nezávislý. Má kolem sebe lidi, kteří vědí, že od někoho něco vzal, a dříve nebo později ho to dožene. Ještě větší problém je, že to společnost očekává. Když jsem nastoupila na ministerstvo, říkali mi šéfové firem, jak strašidelná korupce tady vládne. Řekla jsem jim – přátelé, ten problém je na obou stranách. Vy musíte korumpovat, aby státní úředník byl korumpován. Uděláme dohodu, tři měsíce nekorumpujete žádný tendr a uvidíme, co se stane. A oni říkali – no jo, ale my máme svoje čísla, my musíme prodávat. Navíc úředníci nerozhodují o vlastních penězích, v podstatě jim může být jedno, kolik stojí státní zakázka, protože nenesou žádnou finanční odpovědnost.

Co vlastně teď děláte?

Společnost Gartner je největší poradenská firma v oblasti informačních a komunikačních technologií a my jednak prodáváme produkty, jako jsou databáze a přístupy k analytikům, jednak řešíme konzultační projekty pro určité klienty. V podstatě fungujeme tak, že máme definovanou roční kvótu, kterou musíme naplnit, ale už nám nikdo neříká, jak to máme dělat. Jen se dvakrát za rok zeptají, jestli to zvládneme, nebo ne. A když to vypadá, že ne, odpoví – to je blbý, asi vám nezaplatíme bonusy. Čili tu není ten korporátní tlak, jako je v jiných firmách, které jsou řízeny z centrály.

Proč jste vzala zrovna tohle místo?

Když jsem odešla z ministerstva, cítila jsem po pěti letech intenzivní práce únavu. Takže jsem prošla několika diskusemi na téma řízení firem typu Microsoft nebo Oracle a uvědomila jsem si, že to asi není cesta, která by mě teď zajímala. Je to těch šestnáct hodin denně, navíc lokální ředitel

Dana Běrová,
březen 2010

DANA BĚROVÁ
*1967

– Absolvovala obor Automatizované systémy řízení na pražské Vysoké škole ekonomické a studovala i žurnalistiku. Byla také redaktorkou Československé televize a České televize, ekonomickou ředitelkou Správy majetku Karla Schwarzenberga a ministryní informatiky. Je spolumajitelkou obchodní společnosti Sanu Babu, která dováží zboží především z Indie a Nepálu. V lednu 2007 se stala ředitelkou pro rozvoj obchodu poradenské firmy Gartner, která se zaměřuje na oblast komunikačních a informačních technologií.

je vlastně jakýsi průtokový ohříváč informací z londýnské nebo pařížské centrály, má poměrně malou rozhodovací pravomoc a dost vysokou míru stresu. Je sice relativně dobře placený, ale na druhou stranu – co z toho? Když se člověk dostane do situace, že má naplněné základní životní potřeby, má kde bydlet, má nějaké auto, je pro mě lepší, když si můžu dovolit jet jednou za měsíc na čtyři dni lyžovat než vydělávat o milion víc.

Přesto tam nejspíš nebudete až takzvaně do důchodu. Kam pak zamíříte?

Teď mi to docela vyhovuje, práce mě baví, můžu si vybrat, co budu dělat, a zároveň se věnovat i úplně jiným věcem, jako je třeba televizní pořad Den D. Mě vždycky bavila média. Ta se teď nějakým způsobem spojují s internetem a o tom něco vím z obou stran. Ale vždycky, když se moje kariéra někam posunula, byla za tím nějaká zajímavá náhoda, shoda okolností.

V podstatě jste vždycky byla v pozici zaměstnance, i když teď to přece jen máte trochu jinak. Ale neláká vás mít svůj vlastní byznys, být úplně nezávislá?

To, o čem mluvíte, vlastně teď už mám. Tím, že mám od 90. let společnost Sanu Babu, která dováží a prodává věci z Asie, především z Indie a Nepálu, a několik dalších firem, které postupně vznikly třeba z Dne D, necítím ten standardní tlak, mám

hodně velkou míru svobody. Na druhé straně jsem byla v minulosti zvyklá, že jsem řídila i hodně lidí a že určitá míra stresu je pro mě docela motivující. Ve stresu dokážu zvládnout mnohem víc věcí. K tomu bych se možná ještě někdy vrátila. Ale muselo by to být něco, co by mě natolik zaujalo, že bych byla ochotná obětovat svobodu volného času. To, že mi třeba zavolá kamarádka a řekne, že v Alpách krásně svítí sluníčko, a já můžu vzít lyže a jet.

Ještě k té budoucnosti, humanitární činnost by vás nelákala?

Určitě ano, ale vždycky jsem si říkala, že člověk si nejdřív má zkusit, jak peníze umí vydělat, aby pak mohl zkusit je od někoho žádat na konkrétní humanitární projekt. Myslím, že je to docela dobrá náplň na druhou polovinu života, když už člověk má odrostlé děti a může si dovolit odjet někam do třetího světa i na delší dobu. A už není až tak velký problém, jestli vás tam zastřelí, nebo ne. Určitě mě tahle oblast hodně zajímá.

Docela jste mě zaskočila větou – můžeme se sejít příští týden, zatím tam nic nemám... V byznysu dost neobvyklá věc.

Po odchodu z ministerstva jsem si dopřála ten luxus, že jsem omezila setkání na ta nezbytně nutná. Když děláte určitý druh práce, nemusíte se setkávat s tak velkým množstvím lidí, když eliminujete zbytečnosti. Samozřej-

mě se mi ten diář plní někdy i od rána do večera, ale nemusím se nikomu podřizovat.

To se skoro chce říct s Boženou Němcovou – šťastná to žena.

No... (smích)

Na co si kromě práce a rodiny ještě uděláte čas?

Nepřestává mě bavit cestování. Mám ráda Asii, nedávno jsem byla měsíc v Jižní Africe a chci se podívat i do té střední. A čím jsem starší, tím víc mě baví civilizace. Evropská města, New York a spíš si jen tak sednout do kavárny a dívat se, jak kolem běží život, než že bych pořád obíhala památky a galerie. A vždycky si udělám čas na pohyb. Mám pocit, že když se nehejbu, začínám být mrtvá. Takže lyžování a nejen na sjezdovce, i třeba boule... A docela mě začal bavit golf, který se hraje v krásném prostředí.

A ještě něco?

Říkám si, že v téhle fázi života je čas i začít kultivovat vztahy s přáteli. Ve stáří sice nepotřebujete moc přátel, ale musíte si s nimi mít co říct. Takže mám předsevzetí, že budu skutečným přátelům věnovat hodně času. Vařit večere a jezdit s nima na výlety. Nechci se povrchně stýkat se spoustou lidí, kteří mě ve skutečnosti nezajímají a já nezajímám je. Vlastně je málo těch, s kterými si můžete u lahve vína povídat o NĚČEM celý večer. Nebo s nimi vyrazit na dovolenou. —

BernardFest²⁰¹⁰

16. ročník

6.+7.8.2010

Kryštof, Monkey Business, Miro Žbirka, No Name, Sto zvířat, Son Caliente, Tomáš Klus, Turbo, Keks, UDG, Ivan Mládek, Vysočinka, Kyvadlo...

www.bernard-fest.cz

Na strážì proti europìvu

BERNARD®

Kája Saudek na pultech

Výtvarníka Káju Saudka (*1935) proslavily především komiksy, ale je také ilustrátorem, propagačním grafikem a malířem; jeho práce pro film a televizi představují zajímavou formu takzvaného přechýlení žánrů. Přesto dosud nedošlo ke shrnutí a zhodnocení jeho díla. To napravuje obsáhlá monografie, která se nyní dostává na pulty knihkupectví. Atraktivní publikace představuje celou šíři Saudkovy tvorby do roku 1990. Podařilo se pro ni shromáždit i zcela neznámé materiály ze 40.–80. let minulého století, které prezentují Saudka jako významného představitele české popkultury.

Saudkovo dílo je velmi rozsáhlé, svým kreslířským stylem ovlivnil další generaci komiksových tvůrců, existuje řada jeho následovníků i epigonů a plagiátorů. Ačkoliv po pádu komunismu v roce 1989 kvantita jeho díla vysoce převážila kvalitu, díky své předchozí práci stále sedí na pomyslném kreslířském trůnu. Pokud bychom hledali odpověď na otázku, zda byl Kája Saudek umělec, či řemeslník, sám výtvarník by byl první, kdo by se takové otázce vysmál. On sám se za umělce nikdy nepovažoval. Dokládá to mimo jiné i úryvek jednoho z rozhovorů, který výtvarník poskytl. „Nejhorší slovo, které znám, je umělec. Slyšel jste někdy někoho, že by se nazval umělcem? Ale umění pochází od slova uměti, tedy je řeč o řemesle. Řemeslo mám jakž takž zvládnuté.“

Škoda jen, že Saudkova tvorba se pravděpodobně už nerozrostle, několik let je v kómatu.

x

KÁJA SAUDEK

HELENA DIESING

se s ním rozloučit, zaplatit a odejít. Ale přece kvůli němu neodejdu od nedopitého piva.

„Milovali jsme se zcela náhodou na stejném palouku, kde jsme kdysi začínali. Milujeme se... Pane, přál bych vám zažít naše milování. Vždycky jsme dosáhli vrcholu společně. Nádhera. Chápete? V jeden okamžik. Vždycky. I v tomhle jsme si byli souzeni. Jenomže najednou, jak se ji snažím trochu nadzvednout, mám pocit, že pode mnou leží leklá ryba. Zvednu hlavu, co se děje, a vidím, že si při našem milování utrhla v trávě nějakou posranou kytku, kterých kolem bylo milión, a počítá pestíky nebo co. Ani si nevšimla, že se na ni dívám.“

„Co jste udělal?“

„Byl jsem v šoku. Beze slova jsem vstal a natáhl si kalhoty.“

„Chyba. Měl jste ji beze slova obrátit a pokračovat zezadu, pane. Aspoň byste ji měl hezky pod kontrolou.“

Podíval se na mě, jako bych ho udeřil palicí. Chvilí tupě civěl – v těch modrých bezelstných očích plavajících v chlastu se špatně četlo, krapet trvalo, než se úžas změnil v pobouření – pak se své ženy i své naivity rázně zastal: „Lucka není kurva, pane, a já nejsem pes, abych ji prcal zezadu.“

„Co vy víte? Třeba právě to jí chybělo, ale styděla se vám o to říct. Teď jí to dělá ten Angličan. Inu, samou láskou se prošoustáte k nudným fyzminutkách, ani se nenadějete,“ snažil jsem se nebýt příliš osobní.

„Jak víte, že to je Angličan?“

„Nevím. Ale říkal jste, že jste jí na jazykový kurs dal čtyřicet dva tisíc. Učitelem v takovém kurzu zcela jistě musí být Angličan.“

„Kanaďan.“

„Mě by spíš zajímalo, kde jste tady na vesnici vydělal takové peníze? Neříkal jste, že oba učíte?“

Snažil jsem se odvést řeč od choulostivého tématu. Já si naši konverzaci začal užívat, ale zhrzeného opilce může znenadání zachvátit zuřivost, co víte, a poleje vás pivem. Užívat

asi není správné slovo. Byla to lítost, která mě sladkobolně objala. Ano, byla to lítost, že mě netrápí, co zrovna trápilo mého souseda.

„Ptám se jí, jaks mi to mohla udělat?“ hučel do mě soused a vyčítavě mi hleděl do očí, jako bych ho podvedl já. „Řekni mi, prosím tě, jaks mi to mohla udělat? A ona nic. Mlčí. Dělá, jako by neslyšela... Chceš přidat? Vyžehlila jsem ti košile, řekne. Jako by se vůbec nic nestalo.“

„Třeba se opravdu nic nestalo. Choval bych se stejně. To je ostatně nejlepší způsob, jak můžete v takové situaci coby muž obstát. Buď se opravdu nic nestalo, sama vám to časem řekne, anebo se stalo a pak není třeba na odpověď spěchat. To byl teprve začátek. Hlavně na to nezavádějte řeč. Ani v narážkách. Když o tom začne ona, dejte jí prst na ústa. Dopřejte jí čas, aby si to sama probrala. Když se říznete do prstu, taky se vám to okamžitě nezahojí, trvá to pár dnů. Uvidíte, že tak či onak bude lepší, zralejší, než byla kdy před tím.“

„Já vám nerozumím. Měl jsem jí k tomu ještě koupit permanentku, aby si hezky užívala, a já si to měl zatím dělat rukou, tak to myslíte?“

Hospoda se začala zaplňovat. I k našemu stolu si přisedli venkované. Pyknická selka se svým dělákem v montérkách, která k nám seděla nejbližší, se sice na mého souseda nedívala, a přesto se začala potutelně culit. Přímenším slyšela konec sousedovy věty, ale ten nevnímala okolí a začínal zrovna vidět rudě. Byl čas naší konverzaci ukončit, napadlo mě, jinak se vztek na jeho ženu obrátí proti mně, jako bych já mu za ty jeho nekřesťanské prachy zahýbal s Kanaďanem! Stejně jsem už dopíjel třetí půllitr. Soused snad cítil, že se ho chystám opustit, a chytl mě důvěrně za paži, jako by si mě chtěl k sobě připoutat.

„Musím to někomu říct,“ řekl prosebně.

„Mám ženu a mám s ní taky trápení. Musím jít. Dejte tomu čas. Čas je lepší než prášek na spaní. Pane vrchní, platit!“ zavolal jsem, ale hostinský, ač procházel těsně kolem nás, nedbal. Proplétal se s věnci napěněných půllitrů mezi stoly. Zíznivých hostů už byla plná hospoda. Do všeobecného ryku se ozval nečekaně zvučný hlas mého souseda: „Ještě dva fernety, Václave!“

„Pro mě ne,“ ohradil jsem se. „Já už pít nebudu. Mám dost.“

„To nevádí. Vypiju je sám. Ale řekněte, než odejdete – jste starý muž, který má už všechno za sebou –, jak byste se jí pomstil? Co byste jí vy za to udělal?“ Nelibě se mě dotklo, že mě pasoval na starého, tudíž mrtvého muže, nic-

méně pokračoval: „Mě napadlo... Víte, co mě napadlo? Až bude spát, tak ji potichu odekryju a pochčiju ji. Celou ji pochčiju!“

„To jako myslíte, že vaše chcanky probudí Šípkovou Růženku a ona pochcaná vás začne milovat? To jsem ještě neslyšel.“ Najednou mi soused připadal o deset let mladší, snad ještě puberťák, který mě obírá o čas.

„Říkám, že mě to napadlo. Byl jsem zoufalý. Řekněte! Co vy byste jí udělal?“

„Zkuste začít u sebe, pane. Položte si jednoduchou otázku a upřímně si na ni odpovězte: Nechce ho. Mám si ho ušmíknout? Jo – znamená pohrdnout vlastní vůlí. Ne – znamená, že vám zůstane v gatích a máte pořád ještě šanci, mladý muži. Milión šancí. Chce to jen trochu trpělivosti. Opravdu není kam spěchat. Věřte starci.“

„Schopenhauer,“ řekl po chvíli přemýšlení. „Taky jsem si ho za dvě pětky koupil. Stejný čurák jako Goethe! Oba šoustali služky.“

„Vidíte! Vy se ke své ženě chováte zrovna tak. Jako by neměla právo na vlastní život. Třeba vás jen zkouší,“ zkusil jsem ho uchlácholit.

„Viděl jsem je v kavárně.“

„A oni tam šoustali?“

„Očima. Rozhodně.“

„Šoustali, protože jste chtěl vidět, že spolu šoustají. Na nevěru, pane, jsou vždycky tři.“

„Co já sakra mám s nimi společného? Já jsem v tom nevinně. Každý den vstávám ještě za tmy, jedu do okresního města a jako pitomec tam vymyšlím reklamní slogany pro krachující firmu, aby se ona mohla válet s učitelem angličtiny. Přece nejsem idiot! To muselo skončit.“

„Myslel jsem, že oba učíte tady ve vsi. Neříkal jste to?“

Neposlouchal. Slyšel jen sebe. Vedl svou: „Když dala jemu, mně nedala. Pravidelně, pane. Jemu – mně ne. Kdyby se aspoň přetvařovala. Věděla, jak ji miluji, jak trpím. Kdyby se aspoň přetvařovala!“

„Ženu neušoustáte, pane. Akorát jí to zprotivíte.“

„Běžte s těmi svými moudry do prdele,“ zahuhlal zhrzený soused.

Pochopil jsem, že se chce jen vymluvit. Odejde s tím, s čím do hostince přišel. Ani mě role starého radila nijak nebrala. Za oknem mezitím slunce zapadlo, obloha ztmavla, ale ještě nezačala letní noc. Pořád po ní sem tam létaly vlaštovky; jestli to už nebyli netopýři. Je to možné. Vzpomněl jsem si na svou ženu.

„Budu muset jít,“ řekl jsem. Hostinský šel opět kolem nás.

„Ještě jsem vám neřekl, co jsem jí udělal,“ zadíval se mi zblízka do tváře a já viděl, že má najednou oči plné slz. Náhle jsem si uvědomil, že o své ženě celý večer mluvil v minulém čase. Zachvátil mě tísnivý pocit, že jsem svědkem něčeho, co nechci slyšet. Ale vstát a odejít jsem nedokázal. To všechno až dosud byla jenom předehra, napadlo mě. Chystá se mi říct holou pravdu. Chvilí jsme se dívali vzájemně do očí. Váhal. Náhle jsem se v rohu té ukřičené vesnické hospody cítil jako ve zpovědnici, kdy ke mně pokleká hříšník, aby mi prozradil, co by nikomu na světě nepřiznal: „Udělal jsem něco strašného..., co mě bude celý život bolet.“ Tak začíná pokání. On však zarytě mlčel.

„Vy jste ji zbil, přiznejte se,“ zkusil jsem a čekal jsem, že přikývne. Zavrtěl hlavou. Ten idiot ji snad dokonce zabil, napadlo mě. Nebo ji odvezli do nemocnice a on tady chlastá, aby zahnal výčitky svědomí. Proto ty otázky: Co byste jí udělal vy? Řekněte, pane. Co byste jí udělal vy? Hledá spojení. Nevydrží sám se sebou. Vesnický vrah. Co na tom, že má pomněnkově modré oči a že jsou teď plné slz? Nejspíše ji nechtěl zabít. Málokdo to dokáže. Stalo se to náhodou, když s ní lomcoval a ona se o něco udeřila. Určitě ji nepobodal kuchyňským nožem. Teď vidí celou tu scénu před očima. Neustále si ji pouští dokola. Dosud nepřemýšlel o následcích. Upadá do tragické letargie hříšníka, který se nemůže probudit z hrůzného snu.

„Vy jste ji zabil?“ zeptal jsem se svého souseda přímo.

Soused zavrtěl hlavou. Neřekl ani slovo. „Je v nemocnici?“ zkusil jsem snad méně otřesnou alternativu.

„Vyměnil jsem zámeček u domu.“
Slyším dobře? Přitom tragika z jeho tváře, z očí zalitých slzami nezmizela. O to byla celá scéna směšnější a neuvěřitelně triviální. Vyměnil zámeček u domu! Začal jsem se smát. My staří hned všechno vidíme v barvách zmaru, ač hlásáme optimismus, mladí se utápí v pesi-

mismu, leč s nebem nad hlavou. Z vesnického vraha byl opět třicetiletý venkovský jeliman. Okamžitě jsem pocítil pochopitelné zklamání. Kdybych nebyl opilý, býval bych se tolik nevzrušoval; vždyť říkal, že mu žehlí košile.

„Bude lomcovat zamčenými dveřmi,“ dodal soused s ponurostí hodnou vážného aktu, kterým s mužným gestem rozsekl gordický uzel svého utrpení.

„To jste pašák,“ řekl jsem ironicky. „Na to bych určitě nepřišel.“ Aura vesnického vraha se rychle rozplynula. Kromě obecného konstatování na úplném počátku našeho hovoru svou ženu po celý večer ani nečastoval obvyklými nadávkami. Jiný by jí v hospodě nadával do kurv nebo aspoň do chlípných nymfomanek (Ta děvka jedna!). Manželská krize mému sousedovi určitě přišla vhod (i když proti jeho vůli), ale říct mu to, nejspíš bych dosáhl pravého opaku.

„Být vámi, utíkám domů ty dveře odemknout,“ řekl jsem s despektem a snažil jsem se co nejrychleji dopít svoje pivo. Ta debata už byla pod moji úroveň. Tupě na mě hleděl. „Nebudte pitomec a běžte jí odemknout.“

„Měl bych?“

„Neváhejte.“

Zeptal se mě, kolik je hodin.

„Bude deset,“ řekl jsem.

„Pozdě. Už je na cestě od vlaku.“

„Zavolejte jí. Omluvte se, že jste zapomněl nechat klíč pod rohožkou.“

„To si mám stoupnout před hospodu a ono se to donese až do vedlejší vesnice? Jak to myslíte?“

Ta maličkost vysvětlovala, proč se za celou dobu k mému sousedovi nikdo z hostů nepřihlásil, i když hostinského znal jménem. Věřil v samotu ve dvou. Děsná idea!

Vrchní před nás postavil tácek s objednanými fernetami. Já toho využil a konečně uhradil svůj účet. O hnusné tlačence jsem se mu nezmínil. Už mi to bylo jedno. Nakonec nebyla až tak špatná, když jsem ji nevyzvracel. Myslel jsem už na svou ženu, kterou mám rád, ale zřejmě jinak, než by si ona přála.

„Ještě nechodte. S vámi se mi dobře povídá,“ řekl soused, vrah mého poklidného hospodského odpoledne.

„Musím jít,“ řekl jsem. Snažil se mě opět chytnout za paži. Důvěrně jsem se nahnul k jeho uchu, abych mu dal radu, o kterou tolik stál: „Vyserte se na vesnici. Vy sem nepatříte. Vraťte se do města, sousede. Potřebujete lidi kolem sebe. Hodně lidí.“

„Myslíte hodně Kanadanů?“

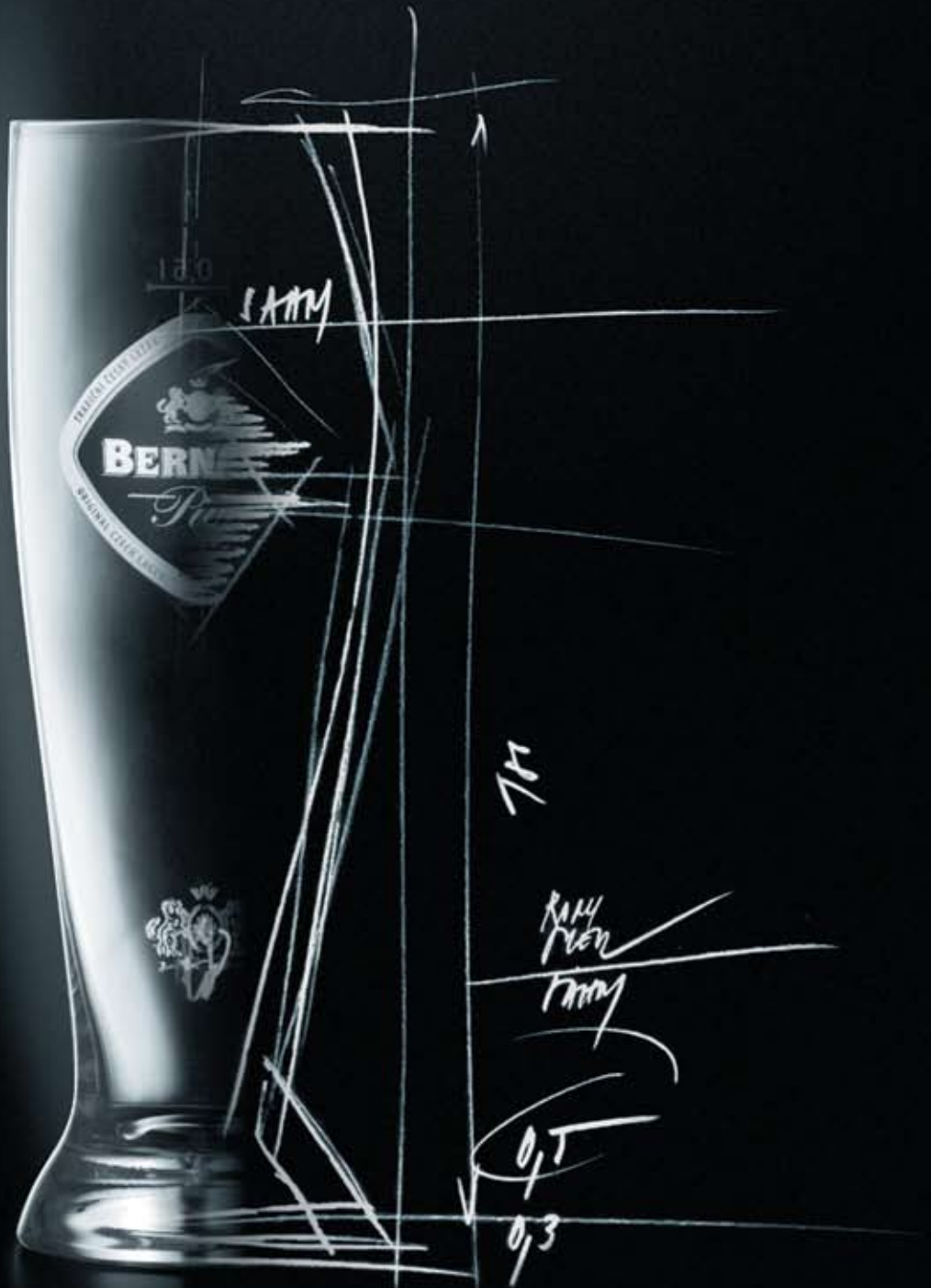
„Jasně. Hodně Kanadanů! Ať máte aspoň o čem psát.“

„Na hodně Kanadanů!“ řekl soused. Zdálo se mi, že pookřál. Jako by zrovna popadl druhý dech. Zvedl fernetu a podíval se na mě. Nemohl jsem odmítnout (řeknu manželce).

„Na hodně Kanadanů!“ zavolal na mě, když už jsem byl u dveří. A začal se hlasitě smát. Slyšel jsem ho až ven. Dovedl jsem si představit, jak vesničani kolem stolu na něho hledí. Snad je napadlo, že jsme si tam v rohu hospody šeptali anekdoty a ta poslední byla zvlášť zdařilá: Na hodně Kanadanů!

Smál se dokořán otevřenými dveřmi hospody do vlahé letní noci. Napadlo mě, že ani nevím, jak se soused jmenoval. Čert to vzal. Kvůli tomu se vracet nebudu. Na jménech nezáleží, pokud nejsou nomen omen. Záleží na příběhu. To jsou ty nekonečné hospodské historky, které ad hoc rádi vyslechneme... Co vyslechneme! My je spoluprožíváme! To řeknu ženě. Právě jsem prožil jednu nevěru. Třeba ji na to nachytám. Vezme jí to argumenty. Zapomene, čím mě chtěla plísnit.

Byl nov, noc v aleji byla černá, tak jsem raději šel středem vozovky, abych nespádl do kopřiv, a v myšlenkách jsem se vrátil ke svému světobolu: Jak se ženě omluvím, že jsem ji při odchodu do hospody zase poslal do prdele? Rozumět neznamená být rozumný. Proč odešla dcera ze světa? Proč asi? Protože už ji nemohla poslouchat. I já jsem už syt těch jejích pitomostí. Teď mi zase mlátí o hlavu, že je stará, ošklivá, že se mně už nelíbí (Vid', že se ti nelíbím!), že se mně líbí ty moje mladé pipenky, za kterými si můžu nohy uběhat! Jako bych měl ještě jiné než ty, o kterých sním. Jémíne, jak jsme malí a neschopní činu. Vzpomněl jsem si na Lucku – jediné jméno, které za celý večer padlo –, jak ve tmě lomcuje zamčenými dveřmi a její D. H. Lawrence chlastá ve vedlejší vesnici. Možná ji zrovna napadlo, že by se měla vrátit ke svému bezproblémovému Kanadanovi a konečně si s ním zašoustat.

SAHM

The glass for top brands

www.sahm.cz

Tradiční
dramatický
i strhující
je souboj koní
na nádherném
náměstí
v toskánské
Sieně.

Palio v Sieně, jehož tradice sahá do 15. století, je jednou z toskánských událostí sezóny. Dvou závodů, v červenci a v srpnu, se účastní historické čtvrti města, jejichž koně bojují na jednom z nejkrásnějších náměstí na světě (Piazza del Campo má neuvěřitelný tvar, podobá se velkému mušlí) o vítěznou trofej. Nebyla by to Itálie, kdyby samotnému závodu nepředcházely církevní obřady. Ze samotného průběhu klání by baron Coubertin neměl moc velkou radost. Fair play jde stranou, pro jezdce v historických kostýmech je rozhodující vítězství. Nic jiného se nepočítá. Dosáhnout ho v pro koně tak neobvyklých podmínkách je složité, v ostrých zatáčkách mnozí skončí na pískem a rohožemi pokryté dlažbě. Však také ti, kteří se vážně nezraní, prožívají své stáří v krásném útluku v sienských horách. Po závodě si soupeři ani nepodávají ruce, nepoklepují se po zádech, tak vypjaté je to klání.

Zatímco turisté jsou při závodě pouhými pozorovateli, Sienané je ne-smírně prožívají. Během svátků dochází k neuvěřitelným věcem. Když jsou manželé každý z jiné čtvrti (contrady), během Palia nejsou spolu. Čas tráví se svými spolubližními ze čtvrti, v níž se narodili. Do contrady se nedá vstoupit, člověk se do ní musí narodit. Palio jako by dokazovalo pomluvu, která se o Sienanech šíří. Jsou prý hádavi, krvelační a líbují si ve svárech, které se mezi čtvrtěmi vrší už staletí. Po každém závodě se lidé z contrad obviňují z podvádění, podplácení žokejů. Ti, co prohrají, tručí a není s nimi řeč. Naopak vítězná contrada okázale slaví.

Před rokem přišel pivovar Bernard na trh s originálním osvěžujícím nealkoholickým nápojem Bernard s čistou hlavou Švestka, vyráběným z nejkvalitnějších surovin – ječného sladu ze sladovny v Rajhradě, nejlepších českých odrůd chmele, čisté pramenité vody z Vysočiny a prvotřídní švestkové šťávy. Švestka se stala na trhu velice žádaným nápojem, který je výjimečný ve své chuti a vůni, s mírnou hořkostí podněcující k dalšímu napití.

Pivovar vyvezl do zahraničí v roce 2009 rekordních 28 890 hl, to je meziroční nárůst téměř 24 procent. Celkově se export podílí na výstavu pivovaru 14 procenty. Exportní zemí je tradičně Slovensko – 9 procent. Bernarda mohou zákazníci ochutnat v dalších 25 zemích celého světa, mezi nejvýznamnější patří Švédsko, Norsko, Velká Británie, Rusko, Slovinsko...

V roce 2009 získal pivovar Bernard dvacet významných ocenění. Největší počet (13) byl tradičně za kvalitu piva. Třikrát byla značka Bernard oceněna sdružením CZECH TOP 100, když se poosmé v řadě stala nejobdivovanější firmou kraje Vysočina. Ve stejné soutěži je i čtvrtou nejobdivovanější firmou České republiky v oboru potravinářský průmysl a magazín Vlastní cestou zvítězil v kategorii firemních časopisů. Další ocenění získal magazín v soutěži PR klubu ČR „Zlatý středník“, kde obsadil 3. místo v kategorii „Nejlepší B2C časopis“ a získal i „zvláštní ocenění za nejlepší obrazovou výbavu“. Značka Bernard potvrdila svoji oblíbenost 2. místem v soutěži popularity značek piv v ČR „Naše pivo 2009“. Oceněno bylo i grafické ztvárnění etikety „Bernard s těžkou hlavou“ v soutěži o nejlepší etiketu na Tábořských slavnostech piva.

Rekordní výstav pivovaru v roce 2009 přesáhl 204 tisíc hektolitrů, což představuje více než 40 milionů půllitrů piva. Na každého Čecha tak připadají čtyři nepasterizovaná piva Bernard. Tržby za pivo dosáhly 360 mil. korun. Rodinný pivovar BERNARD vyrábí i vlastní humnový slad ve Sladovně Bernard v Rajhradě u Brna, který spotřebovává z jedné třetiny sám, ostatní prodává v tuzemsku i do zahraničí. Za slad utržil v loňském roce 62,8 mil. Kč.

Rodinný pivovar Bernard se stal v prestižní soutěži Czech top 100 pro rok 2010 třetí nejobdivovanější firmou České republiky v oboru potravinářský a tabákový průmysl a současně podeváté v řadě nejobdivovanější firmou kraje Vysočina.

Sleduju cvrkot ve firmě

Karel Klusák, podnikatel

Do podnikání se středoškolskému učiteli zrovna moc nechtělo, přesto se do něj počátkem devadesátých let pustil jako jeden z prvních. Začal sám v malém moravském městě prakticky z ničeho a dokázal se prosadit.

▼
Ve vaší firmě pracuje desítky lidí, a přitom vaše reklamy jsou na první stránce Mladé fronty Dnes, sponzorujete televizní pořady... To stojí velké peníze, jak si to můžete dovolit?

My sice zaměstnáváme jen dvanáct lidí, ale obratem zase tak malá firma nejsme. V našem oboru – nabídky jazykových kurzů v zahraničí – jsme druhá největší firma v ČR. V našem rozpočtu pamatujeme na reklamu, protože jsme cestovní kancelář a musíme být vidět především v těch nejdůležitějších médiích. Tím, že sídlíme ve Velkém Meziříčí, jsme pro některé Pražáky jakoby z Buranova. Na druhé straně se prezentujeme jako rodinná firma s dvacetiletou tradicí, a to na jiný typ lidí zabírá. A ještě k reklamě – dneska není tak drahá, využíváme i různých aktuálních slev. To se bohužel netýká televize, kde se časy musí plánovat hodně dopředu.

Proč jste kvůli větší expanzi neotevřel pobočky firmy třeba v Praze nebo v Brně?

Máme docela výhodnou pozici na dálnici D1. Mít víc poboček, pořádk bych mezi nimi lítal a pomalu bych neměl čas na nic jiného. Viděl jsem film, kde si pětadesátiletý židovský antikvárník otevře pobočku v New Yorku. Jeho kolega se ho ptal – k čemu ti to bude, vydělá-

váš dost, nepotřebuješ víc peněz. Akorát se uhoniš, jak budeš lítat sem a tam. Mně sice není pětadesát, ale uhonit se nemíním. Chci expandovat, protože už kvůli rostoucím mzdám je třeba zvyšovat obrat, ale odsud, z Meziříčí.

V cestovním ruchu nebývají zrovna vysoké marže, jak jste na tom vy?

Naše marže je obvykle okolo 15%. My musíme být pro klienta levnější, než kdyby si zahraniční kurz zařizoval sám. Dosahujeme toho tím, že nám školy samozřejmě účtují jiné ceny než jednotlivcům. Těm navíc poskytneme určité pohodlí a šetříme jejich čas.

Bylo by pro vás výhodné, kdybychom byli v eurozóně?

Jak kdy. Jsou roky, kdy koruna posiluje, a to je pro nás dobré. Naopak není dobré, když oslabuje. Kdybychom měli zavedené euro, spal bych klidněji. Nebylo by to tak dobrodružné. Na druhé straně pro nás je hodně důležitý i kurs libry, protože do Anglie jezdí nejvíc našich klientů.

Rodinná firma... Jak se to projevuje?

Poskytujeme kvalitní servis, klientům se věnujeme osobně a ne jen tak, že jim pošleme nebo strčíme do ruky katalog. Snažíme se s nimi komunikovat a být vůči nim přátelštěji. To je strašně důležité. Podobné je to i se školami. Nechceme spolupracovat jen s několika a doslova je zahlcovat Čechy. Chceme mít co nejvíc partnerů, protože mnozí klienti si kurz vybírají i podle průměrného procentuálního podílu Čechů. Samozřejmě čím je menší podíl Čechů, tím líp.

Firmu jste založil v roce 1991, fungujete už dvacátou sezónu. Co se za tu dobu změnilo? A jak jste se tedy dostal k know-how?

Mnohonásobně se zvýšil obrat, vzrostl počet zaměstnanců; začínal jsem sám. Úplně jinou úroveň mají naše každoroční katalogy a tak dál. Zpočátku bylo jediné moje know-how, že jsem učil angličtinu na střední škole. Anglicky jsem uměl dobře, četl jsem i hodně náročnou literaturu. Studoval jsem na vysoké škole, která i v době normalizace pořádala výměnné pobyty v anglickém Leedsu. Tehdy strávit tři měsíce v Anglii bylo pro mě něco neuvěřitelného. Z vlastní zkušenosti jsem věděl, co s člověkem pobyt v cizím prostředí udělá.

Angličtina je ve vašem oboru jistě nezbytná, ale...

Anglii jsem procestoval jako student stopem, znal jsem města, ve kterých školy nabízely kurzy. Po revoluci mně přes Britskou radu začaly britské jazykové školy posílat nabídky, jestli bych jim nechtěl dělat agenta. Já se samozřejmě musel doučit ekonomiku, do té doby jsem vůbec netušil, co je to faktura. Tenkrát jsem se považoval za akademika a měl jsem pocit, že podnikání je vlastně něco pod úroveň, něco, čím se nechci zabývat. Jenomže v roce 1990 byl problém živit rodinu, manželka byla taky učitelka. Jednou ráno jsem se přistihl, že říkám dětem – nemažte si tolik másla na chleba, je drahé. Pak mě napadlo – není ti to blbý, je ti přes třicet a tvoje děcka si ani nemůžou pořádně namazat chleba, jako by bylo po válce nebo po nějaké katastrofě. Musíš vydělávat víc peněz.

KAREL KLUSÁK
*1957

Působil jako středoškolský učitel angličtiny. Překládal povídky a romány angloamerických autorů. V roce 1991 založil cestovní kancelář INTACT, která se zabývá prodejem jazykových kurzů v zahraničí. Je ženatý a má dvě dcery.

Takže...

Začal jsem jako jeden z prvních nabízet kurzy. První nabídkové materiály jsem tiskl na počítači, černobíle, bez obrázků. Na to, abych si mohl koupit počítač a fax, jsem si musel vydělat překlady. V Meziříčí a okolí byly podniky, které najednou potřebovaly překládat různé dokumentace, a cena za stránku takového překladu byla slušná. V osmdesátých letech, a ještě i později, jsem překládal beletrii třeba pro tehdejší revue Světová literatura. Moje prvotní touha byla stát se překladatelem krásné literatury. Ale byla to špatně placená práce, a tak jsem bral zakázky i od komerčních nakladatelství a překládal věci, které se mi nelíbily. Navíc jsem ze školy byl zvyklý být v kontaktu s lidmi, bavil se s kolegy a studenty, ale práce překladatele je velmi osamělá.

A nechybí vám někdy?

Občas ano. Ale myslím si, že v mé lásce k literatuře byla i jakási ješitnost nebo marnivost, touha být viděn. První přeloženou povídku mi otiskli v Tvorbě někdy v roce 1987 a byl jsem z toho hrozně nadšený. I později mně překládat přinášelo uspokojení, ale pak jsem zjistil, že mě to zase až tak nebaví, moc dobře mě to neuživí a že nejsem taková hvězda. Že jsou lepší. Literaturu mám rád a pořád čtu, ale na pořádné překlady bych už neměl čas.

Zkoušel jste počátkem devadesátých let ještě něco jiného?

Tehdy tu opravdu moc lidí anglicky neumělo. Jedna švýcarská společnost, která sháněla inzeráty pro nějakou diplomatickou ročenku, mi nabídla zastupování. Tehdy jsem vydělal dost peněz, ale chodit jak agent s teplou vodou, spát po hotelích mě nebavilo. Navíc jsem si říkal, že to nemůže vydržet dlouho. Největší budoucnost jsem viděl ve zprostředkování zahraničních jazykových kurzů. Věděl jsem, co pobyt v zahraničí znamenal pro mě, a chtěl jsem tu možnost nabídnout dalším.

Dostal jste se někdy do situace, kdy jste si říkal – sakra, co kdybych s tím skončil?

Ze začátku ano – pořád tu bylo překládání literatury, teď už ne. Spíš mám problém s něčím jiným. Uvědomuji si, že my stojíme vlastně na jedné noze, pouze na kurzech v zahraničí. Určitě by nebylo špatné mít nějaký další byznys, kdyby přišla nějaká krize, jako byl třeba útok na newyorská dvojčata. Každá taková krize stejně jako třeba prasečí chřipka nás ohrožuje. Lidi pak nechtějí tolik cestovat, rodiče se bojí o děti...

A co by mohla být ta druhá noha?

V tom jsem se nikdy moc daleko nedostal. Jeden čas jsem zkoušel webovku, internetový časopis věnovaný právě problematice

jazykových kurzů v zahraničí. Ale bylo to náročné na čas, takže jsem se najednou začal miň věnovat svému vlastnímu byznysu. Pokud chceme udržet kvalitu našich služeb, musím to pořád sledovat, jakoby držet ruku na tepu firmy. Nemám ctižádost zakládat další firmu, zkoušet všechno možné. Na úplném začátku jsem chtěl slušně uživit rodinu. A to se mi povedlo.

Problémem lidí, kteří začínali sami a postupně přibírali další lidi, často bývá, že nedokážou efektivně delegovat pravomoci. Chtějí všechno rozhodovat i kontrolovat.

To jste řekl naprosto přesně, byl to i můj problém. Když jsem přijal první zaměstnankyni, nechtěl jsem ji k některým věcem pustit, protože jsem si říkal, že to přece nemůže zvládnout tak dobře jako já. Ale nakonec jsme musel delegovat pravomoci, i když to šlo pomalu, a pořád jakoby na půl oka sleduju cvrkot ve firmě a hlavně, aby klienti dostávali kvalitní a přátelský servis.

A máte nějakou ryze svou parketu?

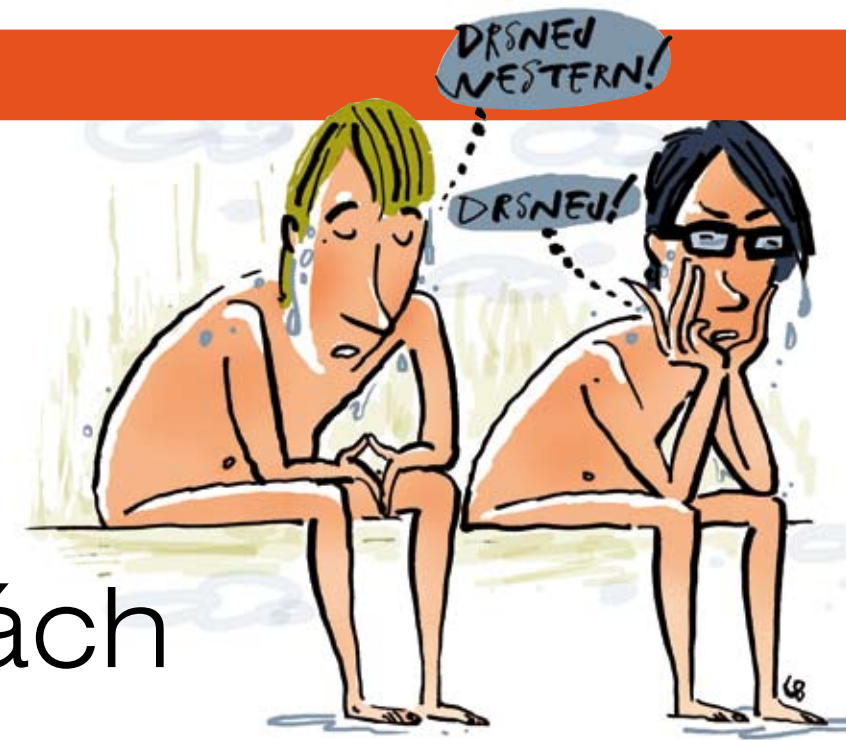
Starám se o reklamu a marketing. A zpravidla se osobně věnuju lidem, kteří mají nějaké zvláštní požadavky.

Zmínil jste, že INTACT je rodinná firma. Rodinné firmy často přebírají rodinní příslušníci, jak to jednou bude u vás?

Tohle není zatím jasné. Rodina znamená, že jsem v ní já a manželka. Dcery zatím studují a mají jiné zájmy. A když firmu nepřevezmou ony, asi se ji pokusíme prodat. Byl bych rád, kdyby INTACT pokračoval jako rodinný byznys, ale nevidím to jako nějakou nutnost. Myslím si, že INTACT je dostatečně silná značka, aby se na trhu udržela i beze mě. ■

text Jaroslav Rudiš
ilustrace Luděk Bárta

fejton

Na horách

Stoupali jsme pomalu k samotě v Beskydech, co nám půjčil kamarád. Tři sta metrů do prudkého kopce, pak cesta lesem, ještě jeden prufas a jsme tam. Byl to můj nápad, nebo spíše pokus. Když chcete něco rychle a koncentrovaně napsat, možná musíte do izolace. Žádný facebook, žádná kavárna, žádní kámoši, žádné holky. Jen já a Michal, nápady, počítač, jídlo a pivo v ruksacích a týden na to, abychom nahodili první verzi naší divadelní hry.

„Už nemůžu, ty vole!“ slyšel jsem ho hekat za sebou už po sto metrech.

„Už jen kousek, vidíš ten konec louky? Tam to je,“ lhal jsem.

„To je o infarkt, tohle,“ křičel za mnou. „Hrozně mě tlačí na prsou. A v botách mám sněh!“

„To patří k věci. Pro změnu musíš trpět.“

„Ale já sem nepatřím. Já sem ze Žižkova! Pitomý hory.“

Michal nadával a třikrát se během výšlapu zastavil, aby si zakouřil. Ale nakonec horu zdolal a před zasněženou chalupou křičel nadšením. To je paráda, nic lepšího jsem v životě nezažil, těším se, až se pustíme do psaní, tady to půjde samo, slyšíš to úžasný ticho? Rozdělali jsme oheň v krbu, připili si slivovici z místních trnek, zařízli k ní dobře prouzený špek a já šel roztopit saunu. Venku klid, mír a sněh, nikde nikdo, bude to skvělé. Zavřel jsem před chalupou na chvíli oči a po dlouhé době neslyšel vůbec nic, jen své srdce a pak slabé hučení v uších. Následek všech těch rockových koncertů, co jsem kdy navštívil.

Natáhli jsme se v sauně, potili se a házeli po

sobě historky a nápady, jeden zapaloval druhý. Hned ráno začneme. Rozhodli jsme se, že to bude drsný western ze severu o dvou ostrých polárnících.

„Ty Járo, kde tady je vlastně nejbližší doktor?“ ozval se najednou Michal.

„Proč?“

„Kdyby se nám něco stalo. Třeba úžeh.“

„Úžeh?“

„Úžeh v sauně třeba.“

„To se snad nikomu ještě nestalo. Když je ti horko, jdeš prostě ven.“

„Já mám nerva, když není blízko doktor. Nemůžu za to.“

Vzpomněl jsem si, jak mi Michal jednou říkal, že má speciální pojistku, aby ho vždy ošetřil primář, kdyby skončil v nemocnici. Nikdy v ní zatím nebyl, ale jistota je jistota. A pak se mi vybavilo, že na záchod v hospodě jde jen tehdy, když ví, že tam nikdo jiný není. A že domovní dveře zamyká na dva zámky, ale dveře do ložnice nechává vždy otevřené, protože má strach, že by se do rána udusil. A že na noc vytahuje všechny přístroje z elektriny, aby nevypuknul požár.

Vyšli jsme před saunu, skočili do sněhu a já najednou zapochyboval, jestli tohle byl ten nejlepší nápad, jestli jsme neměli psát v Praze po kavárnách a popíjet u toho nealko pivo, tak jako vždycky.

„Paráda!“ zařval Michal a mně se ulevilo. „Je to tady suprový. Sem nově člověk.“

Jenže pak se najednou nejistě podíval do padající horské tmy a řekl, že mu to ticho přijde moc

hrozné, že má strach, aby mu z toho nehráblo. Večer šel třikrát zkontrolovat, jestli je zamčeno, a vytáhnul ze zásuvky ledničku, kávovar i vařič. A ráno měl pocit, že voda z vodovodu je trochu nažloutlá a šunka moc tlustá a hlavně že ho škrábe v krku a tlačí na hrudi.

„Nemůžu za to, že jsem tak přecitlivělejší,“ omlouval se a zapálil si. Vzpětl se rozkašlal.

„Možná jen přestaň hulit.“

„Kouřím od patnácti. To není jen tak, přestat.“

Zapnuli jsme počítač a pustili se do hry. Jenže nic. Nešlo to ani za hodinu, ani za dvě, ani po návratu z běžek, po další sauně a třech panácích slivovice. Nešlo to ani druhý a ani třetí den. Western ze severu se pomalu měnil v českou tragikomedii. Michal byl na nervy, pořád mluvil o tom, že asi brzy umře a že mu nikdo nepomůže. A já byl na nervy, že on je na nervy a má o sebe pořád takový strach. Počítač jsme nakonec zaklapli, sbalili si saky paky a sestoupili k autu v údolí. Za tři dny jsme nenapsali ani čárku.

„Promiň, já za to fakt nemůžu.“

„V pohodě, napíšem to po kavárnách.“

„Jasně, to bude nejlepší. Ale mohl bys mě ve Vsetíně radši hodit k doktorovi? Ten tlak na prsou, víš... Není to infarkt, že ne?“

Držel jsem se volantu, díval se na cestu, nic neříkal a ve Vsetíně zastavil na parkovišti před místní nemocnicí. „Ty vole, já s sebou ale nemám tu pojistku, víš, tu primářskou. Mám ji v Praze? Co budu dělat?“ zabědoval a já si šel dát do bufetu kafe. Smrtáka. ■

My jsme si vybrali dobře. A vy?

Pomocí kvalitního software a služeb pomáháme našim zákazníkům realizovat jejich vize. Informační systém KARAT řeší podnikové procesy a eviduje veškeré datové toky ve společnosti, a tak poskytuje dokonalý přehled o její celkové situaci. Dokážeme přizpůsobit systém přesně dle vašich specifických potřeb a učinit vaše podnikání efektivnější.

informační systém,
který se vám přizpůsobí

Sýrie v kostce

Do Sýrie se z Česka moc nejezdí, nepočetné zájezdy do téhle arabské země vypravuje jen několik cestovních kanceláří. Individuální návštěvu lze doporučit pouze dobrodružnějším povahám, které jen tak něco nerozhodí. Ne že by v zemi bylo nebezpečno, i když řada lidí tak soudí, jenže diktatura (a syrský režim nepochybně je diktaturou) dokáže v zemi udržet pořádek. Dohled nad občany i cizinci je jednou z priorit. Hlavní problém spočívá hlavně ve fungování zdejších úřadů (například dostat se přes hranice do sousedního Jordánska může být pro jednotlivce dost tvrdý oříšek – doslova se ztratí v desítkách a desítkách starých osobáků naložených zeleninou až po střechu, nacpané přepravky se vlastně vozí také na střechách) i v obtížné domluvě s domorodci. Jsou vůči cizincům sice příjemní, ale alespoň trochu anglicky nebo francouzsky mluví

jen málokdo a na překážku je i rozdílné uvažování. Třeba chápání času, toho je přece dost a nic nestojí! Tak proč spěchat?

Sýrii, jako ostatně většině arabských zemí, vládne bakšiš. Mímočodem pro úředníky, ale třeba i soudce jsou tučné bakšíše zdrojem vyšších příjmů než vlastní mzda. To sice nemusí turistu zase tak moc zajímat, ale i tak na bakšiš narazí na každém rohu. Jde to až tak daleko, že pokud si například vykopávky v Palmyře chce prohlédnout větší skupina lidí, musí její vedoucí za ředitelem zdejšího muzea a dát mu příslušnou částku. A pak samozřejmě odměnit přiměřeným bakšíšem průvodce či hlídače. Ale co je přiměřený?

Permanentní shánění drobných papírových peněz unavuje. V restauracích či na trhu se téměř nevracejí. A dát dolar za každé použití záchodu, proti kterému byl hajzlík

v totáčovské hospodě IV. cenové skupiny vrcholem hygieny, se člověku moc nechce. Na bakšiš čekají i na toaletách v restauracích či kavárnách, vždycky se přirítí nějaký na pohled chudák s nataženou rukou a ve druhé má kousek toaletního papíru. Pokud by někdo chtěl posedět v hospodě nad jordánským pivem (to syrské je nevalné kvality), asi by se ubakšišoval.

Zajít na kafe znamená vyzbrojit se nekonečnou trpělivostí. V motelech podél silnice, které bývají snad kromě vrcholné sezóny zcela prázdné, vládne mezi personálem přísná hierarchie. Obvykle tu působí číšník, ale i jakýsi podčíšník a nadčíšník, kteří si v příslušném pořadí předávají objednávky. Káva třeba pro patnáct lidí je záležitostí na hodinu a další půlhodinu zaberou dohady kvůli účtům. Nepomůže ani metoda, kdy si host účet spočítá sám a ukáže ho personálu. Jednak se arabské číslice přece jen píšou trochu jinak než ty latinské, jednak prostému sčítání se zřejmě na zdejších školách příliš nevěnují. V žádném případě se tudíž nevyplatí dát číšníkovi velkou bankovku.

To všechno může potencionální návštěvníky odradit. Ale byla by to velká škoda, protože syrské památky jsou nádherné. Prohlídku, kterou můžeme nazvat – Sýrie v kostce, je dobré začít v severní části země, zvláště pokud se má pokračovat dál na jih, třeba do jordánské Petry.

Právě na severu leží město Aleppo, nepřetržitě osídlené už osm tisíc let. Vystřídali se v něm Peršané, křižáci, Mongolové, osmanští Turci a Arabové. Od 16. století zde působili i evropští obchodníci. Ostatně zdejší trh patří k nejhezčím a nejzajímavějším na Blízkém východě. Mezi obchodníky jsou také křesťané, většinou arménskému původu, a tu a tam lze potkat i příslušníka malé židovské komunity.

Na severním okraji trhu, sůku, se nachází mešita Al-Jamaa al-Kebir. Postavili ji v 8. století podle vzoru velké Ummayyadské mešity v Damašku. Z původní stavby se ale nic nedochovalo, v průběhu historie byla několikrát zničena a poté obnovena. Nejstarší je tak volně stojící minaret z roku 1090. Působení této stavby a hlavně nádvoří podtrhují teplé barvy zdí, které vyniknou zejména v době západu slunce.

Dominantu města tvoří obrovská citadela, která jako by stála na umělém, pravidelně navršeném kopci. Tento dojem podporuje i skutečnost, že jeho spodní část je obložená velkými kamennými dlaždicemi, ale jde o přírodní útvar. První opevnění tu vzniklo už ve 4. století, později sloužila citadela jako základna muslimů proti křižákům. V té době byl také vykopán dvacet metrů hluboký vodní příkop. Z kavárny (ve městě, které je památkou UNESCO, je obsluha přece jen svižnější) je krásný pohled na střechy starých aleppských domů.

Aleppo vyniká řadou dalších památek – mešit, náboženských škol, obytných domů... A tak už jen jedna zajímavost. O vstup do Bimaristan Arghan v sůku je sice nutné požádat

správce budovy, ale člověk se najednou octne na velkém nádvoří, obklopeném zelení. Velmi příjemné, osvěžující místo.

Vzácnou zeleň je dobré udržet v paměti, protože z Aleppa vede cesta do troskek starobylé Palmyry (další syrská památka ze Světového kulturního dědictví UNESCO), která leží v poušti, a kromě malého, zaprášeného parčíku v novodobém městě tu žádné stromy nejsou. Někteří označují Palmyru za nejvýznamnější syrskou památku, ale člověku se chce kacířsky říct, že vykopávky někdejších starořímských měst se nacházejí v celém Středomoří. Palmyra, která ležela na slavné Hedvábné stezce (z toho pramenilo i její bohatství), zabírala úctyhodnou plochu, odkrytí větší části teprve čeká na archeology. První zmínky o Palmyře pocházejí z 19. století před naším letopočtem, ale největšího významu dosáhla za Římanů. Jednu dobu se stala centrem velké, na Řím relativně nezávislé říše. V 7. století se v Palmyře usídlili muslimové a město se změnilo v malou bezvýznamnou vesnici, která přežívala vedle rozsáhlých ruin. Archeologické vykopávky tady začaly zhruba před sto lety.

Nejvýznamnější syrské památky dělí i několik set kilometrů. Ale cestou je na co se dívat. Polopoušť s velkými háji pistácií, stády ovcí a improvizovanými příbytky rodní pastevců má zvláštní půvab i při pohledu ze silnice.

Z Palmyry stojí zato vydat se na hrad Krak des Chevaliers u silnice spojující město Homs s pobřežím. Křižáci ho postavili ve 12. století na místě původní starší pevnosti. Ačkoliv se později hrad dostal opět do rukou muslimů, zůstaly tu zachovány četné gotické a románské stavební prvky. Z impozantní pevnosti je nádherný rozhled po okolní krajině.

Cestou z křižáckého hradu do Damašku je dobré zastavit se v městečku Maalula s barevnými domy postavenými ve svahu pod skalami, takže urbanisticky trochu připomíná české betlémy. Zdejší hlavní atrakci (pravoslavný chrám sv. Tekly se zázračným pramenem, úzkostnými jeptiškami a naprosto příšernými kyčovitými malůvkami z 20. století) je lepší minout a vystoupat úzkou soutěskou nad město a kochat se nádherným výhledem.

Zlatým hřebem výpravy do Sýrie je samozřejmě Damašek. Ale pokud člověk touží po romantice Orientu, v téměř dvoumilionovém městě jí moc nenajde. Jedním z míst, kde se to (zvláště těsně po otevření nebo naopak před uzavřením) docela daří, je – Azemův palác, dříve sídlo damašského guvernéra, nyní jakési etnografické a uměleckoprůmyslové muzeum. Tady si člověk udělá názornou představu o tom, jak žili v minulých stoletích obyvatelé dnešní Sýrie a jakými věcmi se obklopovali. Na nádvoří pod rozkvetlými jasmíny v takzvané ženské části komplexu panuje velká pohoda.

Pohodou, jen trochu jinou, dýchá nádvoří nejvýznamnější památky Damašku (i syrské hlavní město je na Seznamu

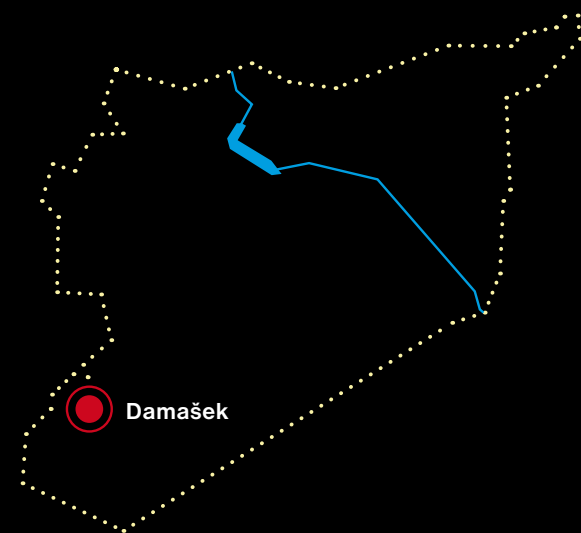
světového kulturního dědictví). Sloupořadí poskytuje příjemný stín. Tady je místo pro odpočinek celých muslimských rodin a hladká mramorová dlažba je jakýmsi hřištěm dětí v džínách a pestrobarevném oblečení. Nikoho nevyvedou z míry ani kluci, kteří před důstojně zahalenými muslimkami zkoušejí stojky. Komplex mešity (po mešitě v Meccce a jeruzalémském Skalním chrámu třetí nejvýznamnější muslimský svatostánek) se třemi minarety, z nichž jeden nese Ježíšovo jméno, je architektonicky velmi vyrovnaný a mozaiky na průčelí haly a hlavně ta téměř čtyřicet metrů dlouhá na její západní stěně vynikají mimořádně působivou krásou. Orientální tajemnost vyzařuje nádvoří po setmění, ale bohužel už je nejvyšší čas mešitu opustit.

Staré město tvoří malebná spleť uzounkých uliček. V některých se nachází tradiční arabský trh, sūk, plný malých obchůdků. V jednotlivých částech se pak nabízí určité zboží – někde sladkosti, jinde koření nebo oblečení. Ve speciální cukrárně na hlavní třídě prodávají mimořádně dobrou, znalci tvrdí, že nejlepší na Blízkém východě, ručně tlučenou zmrzlinu. Určitě stojí zato podívat se i do zákulisí trhu. V zastřešených dvorech starých domů jsou sklady zboží, dílny a světlo sem dopadá z kruhových otvorů v klenbě.

Poněkud jiný charakter má křesťanská část historického centra. Škoda jen, že některé, jinde nevidané dřevěné domy působí dojmem, že se brzy zřítí, a jejich rekonstrukce jsou, zdá se, v nedohlednu.

Narazit na restauraci či kavárnu je v historickém centru docela problém. Těžko se hledá i typické rychlé občerstvení s vynikajícím jehněčím kebabem. Zato v údajně nejstarší damašské kavárně Al Nawfara v uličce za mešitou je velmi příjemné posezení, obsluha je na syrské poměry výjimečně rychlá. Požitek ze silné arabské kávy si tady každý host může prohloubit kouřením vodní dýmky.

A to je určitě dobrá tečka za Sýrií v kostce.

Kamenice nad Lipou

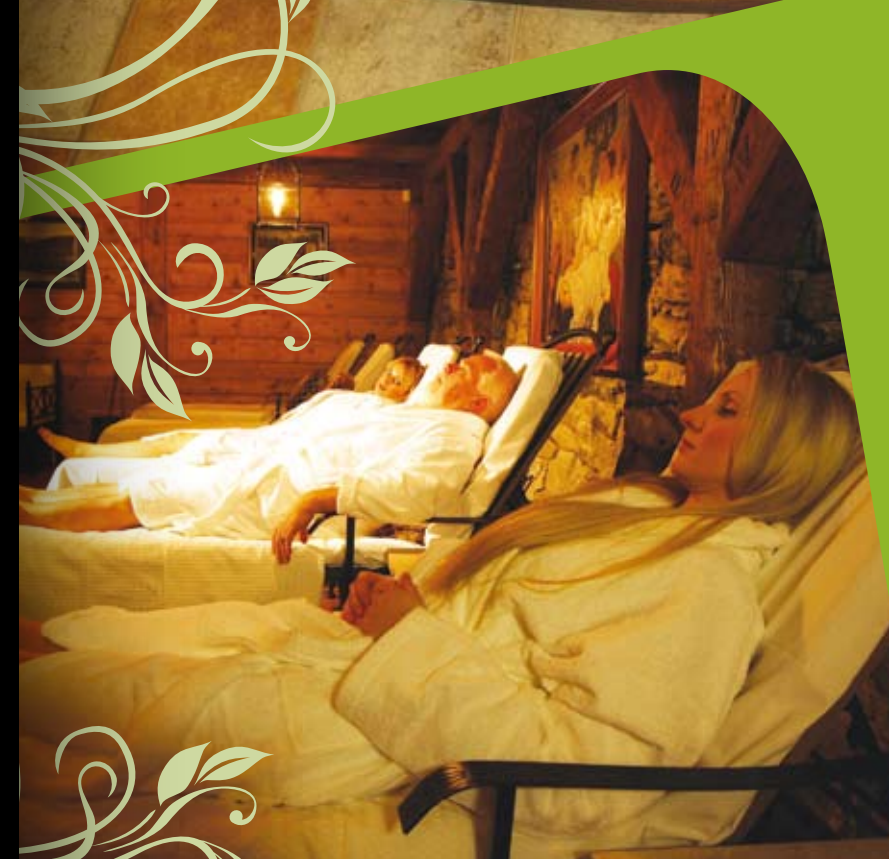
Sotva pět tisícové město v jihozápadní části kraje Vysočina pochází z počátku 13. století, kdy vznikla první osada kolem již dříve postaveného hradu. V průběhu staletí se mezi majiteli Kamenice nad Lipou vystřídala řada šlechtických rodů a v roce 1831 koupil panství vídeňský bankéř Jindřich Geymüll. V majetku rodiny, která o město i zámek dobře pečovala, zůstalo až do roku 1945, kdy ho tehdejší úřady vyvlastnily na základě takzvaných Benešových dekretů. Kamenice nad Lipou se pyšní i několika osobnostmi, které v ní žily – například skladatelem Vítězslavem Novákem.

Nejvýznamnější kamenickou památkou je zámek, přestavěný z hradu koncem 16. století. Poté, co se jeho majitelem stal stát, vznikla v něm dětská ozdravovna. Posledních dvanáct spravuje objekt pražské Uměleckoprůmyslové muzeum, které v něm zřídilo první expozici uměleckého kovářství v Čechách s předměty od středověku až po současnost.

Je tu i výstava hraček ze sbírek muzea. Vkusně rekonstruovaný zámek obklopuje anglický park s památnou lípou, kterou údajně zasadili už v roce 1248. Od zámku vede křížová cesta ke kapli sv. Máří Magdaleny s lesním hřbitovem na vrchu Bradlo.

Velký estetický potenciál má kamenické náměstí s několika zajímavými měšťanskými domy a bohužel chátrajícím hotelem Lípa, který čeká na nového majitele. Horní část náměstí hyzdí typický totáčovský pavilon prodejny Jednoty, který spíš než po rekonstrukci volá po demoliční četě.

Prvořadou turistickou atrakcí je pak úzkokolejka z Jindřichova Hradce do Obrataně, po níž v sezóně jezdí parní vlak. Do povědomí veřejnosti se postupně zapisuje i letní festival Hračkobraní, propagující zejména tradiční české dřevěné hračky.

...lázně,
které k ozdravným koupelím využívají působení vitamínů řady B i speciálních solí.

Koupelel má příznivé účinky na pleť, prokrvení celé pokožky a uvolnění svalů. Spolu se zklidňujícími účinky domácího kvasnicového piva, které si host při koupeli sám natočí, a s následným odpočinkem je kúra zárukou intenzivní relaxace.

Dalšími službami areálu jsou masáže, kosmetika a speciální programy.

Náměstí č.p.7, Štramberk / tel: +420 556 808 843
rezervace@pivni-kupele.cz / www.pivni-kupele.cz

www.pivni-kupele.cz

SLEVOVÝ KUPÓN 10 %
Při předložení tohoto kupónu získáte slevu na Vámi vybranou proceduru.

S námi nezůstanete nikdy sami

Ať Vás v životě potká jakákoli nehoda, díky našim kvalitním asistenčním službám a rychlé likvidaci v ní nikdy nezůstanete bez pomoci. Pojistnou událost můžete navíc hlásit, doplňovat a sledovat online kdykoli a odkudkoli. S Allianz se nemusíte bát vydat vlastní cestou, ať už výjimečně pivo Bernard vaříte, rozvázíte nebo jen pijete...

Více informací na www.allianz.cz nebo na lince 800 170 000

Allianz – stojíme při Vás

Allianz

LÁŠSKÉ PIVNÍ KÚPELE

...lázně,
které k ozdravným koupelím využívají působení vitamínů řady B i speciálních solí.

Koupelel má příznivé účinky na pleť, prokrvení celé pokožky a uvolnění svalů. Spolu se zklidňujícími účinky domácího kvasnicového piva, které si host při koupeli sám natočí, a s následným odpočinkem je kúra zárukou intenzivní relaxace.

Dalšími službami areálu jsou masáže, kosmetika a speciální programy.

Náměstí č.p.7, Štramberk / tel: +420 556 808 843
rezervace@pivni-kupele.cz / www.pivni-kupele.cz

www.pivni-kupele.cz

SLEVOVÝ KUPÓN 10 %
Při předložení tohoto kupónu získáte slevu na Vámi vybranou proceduru.

BERNARD®

S ČISTOU

Fvestka
osvěžující nealkoholický nápoj

HLAVOU

